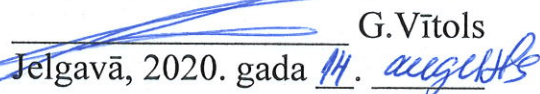

APSTIPRINU
LLU ITF dekāns

Jelgavā, 2020. gada 14. augstis

**LLU Informācijas tehnoloģiju fakultātes
Lielā iela 2, Jelgavā, LV-3001**

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA DARBAM AUDITORIJĀS UN DATORU KLASĒS

LLU Informācijas tehnoloģiju fakultāte, Lielā ielā – 2, Jelgavā, LV-3001
Pils rietumu korpusa Informācijas Datoru sistēmu katedras (Nr. 25., 27., 28., 32., 37.,
115.), Matemātikas katedras (Nr. 212., 218., 217., 220.), Fizikas katedras
(Nr. 317), Vadības sistēmu katedras (Nr. 31., 221., 287.) apsaimniekotajās telpās
nodarbinātajiem un izglītojamajiem.

Izstrādāta saskaņā ar LR Darba aizsardzības likumu un
2010.gada 10.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr.749
“Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos” un, kā arī
izvērtējot darba vides riskus un situāciju darbavietās.

Nr. 7

LLU ITF DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 7

“DARBAM AUDITORIJĀS UN DATORU KLASĒS”

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Darba aizsardzības instrukcija „DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA DARBAM AUDITORIJĀS UN DATORU KLASĒS” (turpmāk tekstā Instrukcija) ir saistoša Informācijas tehnoloģiju fakultātes (turpmāk ITF) nodarbinātajiem un izglītojamajiem, tai skaitā mācību spēkiem, darbiniekiem, praktikantiem un visu fakultāšu studējošajiem, kuriem iepļānotas nodarbības ITF apsaimniekotajās auditorijās un datoru klasēs.
- 1.2. Lai nodrošinātu ugunsdrošības, darba un civilās aizsardzības normu un prasību ievērošanu, ar ITF Dekāna rīkojumu tiek nozīmēti darbinieki, kuri ir atbildīgi par nodarbināto un izglītojamo darba aizsardzības un ugunsdrošības instruktāžu veikšanu. (Nodarbinātie un izglītojamie jāiepazīstina ar savas struktūrvienības atbildīgo darbinieku un jābūt pieejamai šī darbinieka kontaktinformācijai auditorijās un datoru klasēs).
- 1.3. Par ITF struktūrvienībās studiju procesā par nodarbināto strādāt un piedalīties studiju procesā kā izglītojamais drīkst persona, kurai ir veikta ievadapmācība, instruktāža ugunsdrošībā, instruktāža elektrodrošībā, instruktāža pirmās palīdzības sniegšanā, instruktāža darbam ar datortehniku un kuras veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst veicamajam darbam.
- 1.4. Nodarbinātais un izglītojamais drīkst neuzsākt darbu, ja:
  - 1.4.1. nav veikta šī instruktāža vai kāda no šīs Instrukcijas punktā Nr. 1.3. uzskaitītajām sākotnējām, atkārtotajām vai neplānotajām instruktāžām:
    - Sākotnējo instruktāžu darbavietā nodrošina nodarbinātajiem un izglītojamajiem, kuri:
      - uzsāk darba pienākumu pildīšanu darbavietā vai studijas, tai skaitā ražošanas vai mācību prakses ietvaros;
      - ir norīkoti citā darbavietā vai cita darba veikšanai;
      - ieradušies praksē vai komandējumā;
      - veic darbus citas LLU struktūrvienības vai cita uzņēmuma teritorijā.
    - Atkārtoto instruktāžu nodarbinātajiem veic sākotnējās instruktāžas apjomā ne retāk kā vienu reizi divpadsmit mēnešu laikā, bet izglītojamajiem ne retāk kā vienu reizi sešu mēnešu laikā.
    - Neplānoto instruktāžu organizē, ja:
      - Auditorijās un datoru klases mainās darba apstākļi, darba raksturs, darbavietā, darba aprīkojums, mainās darba vai studiju process vai rodas citi faktori, kas var ietekmēt nodarbinātā drošību;
      - noticis nelaimes gadījums auditorijās un datoru klasēs nodarbinātajiem un izglītojamajiem citās LLU struktūrvienībās;
      - nodarbinātais vai izglītojamais bija pārtraucis darbu vai studijas uz laiku, kas ilgāks par 60 kalendāra dienām.
  - 1.4.2. Nodarbinātajiem nav veikta apmācība darbam ar auditoriju un datoru klašu aprīkojumu un datortehniku.
  - 1.4.3. Darba apstākļi, ugunsdrošība un elektroiekārtas rada draudus personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai.
  - 1.4.4. Nodarbinātajiem nav veikta Obligātā veselības pārbaude (OVP) saskaņā ar 10.03.2009. MK noteikumiem Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude".
  - 1.4.5. Auditorijās un datoru klasē aizliegts uzsākt darbu un studijas alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotoksisko vai citu preibinošo vielu ietekmē.

- 1.4.6. Nodarbinātajām par darba neuzsākšanas iemeslu jāziņo savas katedras vadītājam un apsaimniekošanā esošās katedras laboratoriju vadītājam, bet izglītojamais ziņo sava studiju kursa mācību spēkam.
- 1.5. Auditorijās un datoru klasēs iespējami šādi darba vides riska faktori:
  - 1.5.1. darbs ar datoru (ilgstoša atrašanās vienā pozā, redzes sasprindzinājums);
  - 1.5.2. nepareizs auditorijas un datoru klases mēbeļu, aprīkojuma un datoru izvietojums;
  - 1.5.3. paaugstināta vai pazemināta gaisa temperatūra (norma gada aukstajā periodā 19-25 C, gada siltajā periodā 20–28 C, ja nodarbinātie vai izglītojamie veic I kategorijas darbu, kas prasa nelielu fizisku piepūli);
  - 1.5.4. palielināts vai samazināts relatīvais gaisa mitrums (norma gan gada aukstajā, gan siltajā periodā 30–70 %);
  - 1.5.5. palielināts gaisa kustības ātrums (caurvējš) vai samazināts gaisa kustības ātrums (nenotiek gaisa apmaiņa – sasmacis gaiss) (norma gan gada aukstajā, gan siltajā periodā 0,05–0,15 m/s, ja nodarbinātie vai izglītojamie veic I kategorijas darbu, kas nav saistīts ar fizisku piepūli vai prasa nelielu fizisku piepūli);
  - 1.5.6. nepietiekams vai apžilbinošs apgaismojums (minimālais apgaismojuma līmenis auditorijās un datoru klases darbā ar datortehniku, laboratoriju aprīkojumu un dokumentiem ir vismaz 500 lx);
  - 1.5.7. traucējošs troksnis no datortehnikas un cita auditoriju vai datoru klašu aprīkojuma;
  - 1.5.8. elektriskās strāvas trieciens, ja prezentāciju tehnika, datortehnika, elektroiekārtas vai elektroinstalācija ir bojāta;
  - 1.5.9. traumu (aizķeršanās, pakļupšana, bojātas mēbeles), tostarp mikrotraumu risks;
  - 1.5.10. psihoemocionālā slodze (darba laika trūkums, palielināta atbildība, troksnis);
  - 1.5.11. lai mazinātu darba vides riskus, ne retāk kā vienu reizi divpadsmit mēnešu laikā veic darba vides risku novērtēšanu, un ar DVR novērtējumu iepazīstina nodarbinātos.
- 1.6. Nodarbinātajiem un izglītojamajiem ir pienākums izmantot šādus aizsardzības līdzekļus:
  - 1.6.1. darba un atpūtas laika organizācija;
  - 1.6.2. atslodzes vingrinājumi ķermenim un acīm;
  - 1.6.3. drošības zīmes (piemēram, „Bīstami – elektrība”, ugunsdzēsības aparāta atrašanās vietas, evakuācijas virzienu norādes);
  - 1.6.4. vispārējā ventilācija un regulāra telpu vēdināšana;
  - 1.6.5. vispārējo apgaismojumu un logu žalūzijas;
  - 1.6.6. auditorijās un datoru klasēs jāuztur tīrība un kārtība.
- 1.7. Nodarbinātajam un izglītojamajiem jāiepazīstas ar telpu ugunsgrēka “Evakuācijas plānu” un jāievēro ITF ugunsdrošības instrukcija Nr. 1 „Ugunsdrošības instrukcija” un ugunsgrēka gadījumā jārikojas saskaņā ar instrukciju Nr. 2 “Plāns rīcībai ugunsgrēka gadījumā”.
- 1.8. Nodarbinātajam un izglītojamajiem jāievēro elektrodrošības instrukcija Nr. 3 „Darba aizsardzības instrukcija elektrodrošībā” un, jāievēro elektrodrošības pamatnoteikumi:
  - 1.8.1. Auditorijās un datoru klases nodarbinātie, kuri veic darbus ar elektroietaišu (dators, projektors, kopēšanas aparāts, putekļusūcējs u.tml.) pieslēgšanu elektrotīklam vai veic telpu, kurās atrodas elektroiekārtas, uzkopšanu, jābūt piešķirtai “A elektrodrošības grupai neelektrotehniskajam personālam”.
  - 1.8.2. Auditorijās un datoru klasēs nodarbinātajiem jāzina, kur atrodas telpas sprieguma atslēgšanas centrālais slēdzis un jābūt instruētam, kā var telpai atslēgt spriegumu.
  - 1.8.3. Cilvēka dzīvību apdraud elektriskā strāva, kuras spriegums ir ne tikai 220 V, bet arī 12 V un 36 V, tādēļ nodarbinātajiem un studējošajiem aizliegts:
    - veikt jebkādu elektroinstalācijas, elektroiekārtu, tai skaitā datortehnikas remontu un patvaļīgi elektrotīklam pieslēgt jebkādas elektroierīces;
    - atvērt elektrosadales skapjus, sadales kārbas, kā arī elektriskā apgaismojuma stikla kupolus u.c. un veikt jebkādus darbus tiešā neizolētu vadu un elektroiekārtu atvērto daļu tuvumā;

- novietot virs vai uzkarināt uz elektrības vadiem dažādus priekšmetus;
  - tīrīt datortehniku, elektroietais vai apgaismes ķermeņus tad, tie elektriskajam tīklam pieslēgtu un atrodas zem sprieguma.
- 1.8.4. Ja cilvēks nonācis saskarē ar elektrisko strāvu vadošām daļām, kuras atrodas zem sprieguma, viņš ātri jāatbrīvo no tās iedarbības, izslēdzot centrālo slēdzi, un līdz neatliekamās medicīniskā palīdzības darbinieku ierašanās brīdim nekavējoties jāsniedz pirmā palīdzība.
- 1.9. Par konstatētiem iekārtu, ierīču un instrumentu bojājumiem jāziņo apsaimniekotās telpās katedras laboratoriju vadītājam vai katedras lietvedības speciālistam.
- 1.10. Par auditorijās vai datoru klasēs notikušu nelaimes gadījumu, vai citu ārkārtas gadījumu jāziņo savas katedras vadītājam un apsaimniekotās telpās katedras laboratoriju vadītājam un, ja nepieciešams, jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība, zvanot pa tālruni 113.
- 1.11. Rīcība ugunsgrēka gadījuma situācijās:
- 1.11.1. Ugunsgrēka gadījumā, nekavējoties paziņot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, zvanot pa tālruni 112;
  - 1.11.2. Nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku;
  - 1.11.3. Pildīt ugunsgrēka un glābšanas darbu vadītāja norādījumus;
  - 1.11.4. Nepieciešamības gadījumā jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība, zvanot pa tālruni 113.
- 1.12. Personas, kas pārkāpušas šīs Instrukcijas prasības, atkarībā no kaitējuma rakstura un sekām var tikt sauktas pie disciplinārbildības, civiltiesiskās atbildības vai kriminālatbildības.

2. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu:

- 2.1. Semestra sākumā nodarbinātajam jāiepazīstas ar darba pienākumu izpildei nepieciešamā auditoriju un datoru klašu aprīkojuma lietošanas instrukcijām.
- 2.2. Nodarbinātajiem pašiem vai lūdzot palīdzību telpu apsaimniekotājas katedras laboratoriju vadītājam, ierodoties auditorijās vai datoru klasēs, jā sagatavo darbavieta, individuālie aizsardzības līdzekļi un kolektīvos aizsardzības līdzekļi:
- 2.2.1. vizuāli noteikt telpu drošumu, telpu un iekārtu elektrodrošību un ugunsdrošību, nepieciešamības gadījumā neuzsākt darbu un ziņot konstatētajām nepilnībām telpas apsaimniekotājas katedras laboratoriju vadītājam;
  - 2.2.2. ieslēgt apgaismojumu, noregulēt logu žalūzijas un izvēdināt telpas, ieslēgt lokālo ventilāciju, ja tāda ir ierīkota;
  - 2.2.3. novākt no darba galdiem un no darba zonas visus studiju procesa nodrošināšanai nevajadzīgos materiālus, priekšmetus un aprīkojumu;
  - 2.2.4. jāpārlicinās par individuālie aizsardzības līdzekļu esamību, to tehnisko stāvokli un tie jāizmanto, ja tādi paredzēti studiju procesa nodrošināšanai.
- 2.3. Pēc telpu pārbaudes un darbvieta sagatavošana nodarbinātajiem (mācību spēkiem un laborantiem) jāaicina izglītojamos ieņemt darbvieta:
- 2.3.1. izglītojamie auditorijās un datoru klasē drīkst ienākt tikai pēc mācībspēka vai laboranta uzaicinājuma, mierīgi, bez skriešanas;
  - 2.3.2. somas un virsdrēbes jānoliek mācībspēka vai laboranta norādītā vietā;
  - 2.3.3. nodarbinātajiem vajag noregulēt savu biroja krēslu un lūgt to izdarīt arī izglītojamajiem (ja tāda iespēja pastāv) un monitoru, lai būtu ērti strādāt;
  - 2.3.4. izglītojamajiem savas kompetences ietvaros jāveic krēsla, galda, datortehnikas, instrumentu un cita aprīkojuma tehniskā stāvokļa pārbaudi un, ja tiek konstatēti mēbeļu un aprīkojuma bojājumi, tad jāinformē mācību spēks vai laborants.
- 2.4. Nodarbinātajiem un izglītojamajiem, uzsākot darba seansu, datortehnikas un cita tehniskā aprīkojuma iedarbināšana jāveic saskaņā ar lietošanas instrukcijām un ņemot vērā mācību spēka vai laboranta norādījumus.

- 2.5. Nodarbinātajiem un izglītojamajiem aizliegts uzsākt darbu, ja izpildās kāds no šīs instrukcijas 1.4. minētajiem nosacījumiem.

3. Darba aizsardzības prasības, veicot darbu:

- 3.1. Nodarbinātajiem un izglītojamajiem pienākumi darba laikā auditorijās un datorklasēs:
- 3.1.1. izglītojamajiem, izpildot praktiskos darbus, jāievēro datortehnikas un cita aprīkojuma lietošanas instrukciju prasības un mācībspēku norādījumi;
  - 3.1.2. ik pēc 45 minūšu darba ar datortehniku ievērot 5 – 15 minūšu garas atpūtas pauzes, kuru laikā ieteicams veikt relaksējošus vingrinājumus acīm un muskulatūrai, iziet pastaigāties koridorā, izvēdināt auditoriju vai datoru klasi utt.
  - 3.1.3. izglītojamajiem jābūt piesardzīgiem un uzmanīgiem, lai netraucētu citus studējošos, ja studiju procesam tas nav nepieciešams, neatstāt savu darbvietu;
  - 3.1.4. darba laikā telpas uzturēt tīras un kārtīgas, atkritumus izmest šim nolūkam paredzētajās tvertnēs;
  - 3.1.5. par konstatētajām nepilnībām, biroja krēslu, biroja mēbeļu un darba aprīkojuma bojājumiem ziņot telpu apsaimniekotājas katedras laboratoriju vadītājam vai Vadības sistēmu katedras lietvedības speciālistam.
- 3.2. Izglītojamajiem auditorijās un datoru klasēs studiju procesa laikā aizliegts:
- 3.2.1. sēdēt uz bojātiem krēsliem, un par pamanītajiem krēslu bojājumiem jāinformē savs mācību spēks vai laborants;
  - 3.2.2. patvaļīgi pārvietot, atvērt datoru sistēmas bloku vākus, vai citādi bojāt datortehniku un citu datoru klases aprīkojumu;
  - 3.2.3. patvaļīgi instalēt vai izdzēst datoros uzstādīto programmatūru, vai mainīt to iestatījumus.
  - 3.2.4. ēst un dzert, datortehnikas tuvumā novietot dzērienus un citus šķidrumus;
  - 3.2.5. ja pamanāt, ka kāda ierīce aizdomīgi karst, kūp vai trokšņo, tā nekavējoties jāizslēdz un jāziņo mācībspēkam vai laborantam.
- 3.3. Izglītojamajiem auditorijās un datoru klasēs jāievēro mācību spēku un laborantu norādījumi, fakultātes iekšējās kārtības noteikumi un LLU datortehnikas un interneta tīkla pieslēguma lietošanas noteikumi.

4. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu:

- 4.1. Nodarbinātajiem un izglītojamajiem pienākumi, beidzot darbu:
- 4.1.1. izglītojamie beidzot darbu, jābeidz darba seanss saskaņā ar datortehnikas un cita tehniskā aprīkojuma lietošanas instrukciju prasībām un ņemot vērā mācībspēku vai laborantu norādījumus;
  - 4.1.2. izglītojamajiem beidzot darbu, jāsakārto sava darbvietu un auditoriju vai datoru klasi drīkst atstāt tikai pēc mācībspēka, mierīgi, bez skriešanas;
  - 4.1.3. nodarbinātajiem (mācību spēkiem un laborantiem) jāpārbauda vai izglītojamo darbvietas sakārtotas, dienas beigās jāpārbauda vai izslēgta visa datortehnika, video projektors un cits auditoriju un datorklašu aprīkojums;
  - 4.1.4. nodarbinātajiem (mācību spēkiem un laborantiem) pirms izešanas no auditorijas vai datoru klases jānotīra tāfele, jāizslēdz apgaismojums, lokālā ventilācija un gaisa kondicionēšanas iekārta, jāaizver logi, ja tie vēdināšanas nolūkā tika atvērti;
- 4.2. Nodarbinātajiem (mācību spēkiem un laborantiem) izejot no auditorijas vai datoru klases, jānoslēdz telpa un telpas atslēgu nodot glabāšanā katedrā.

5. Darba aizsardzības prasības ārkārtas situācijās:

- 5.1. Ja radusies nodarbināto vai izglītojamo veselībai un dzīvībai bīstama situācija, kura var izraisīt avāriju vai nelaimes gadījumu, nekavējoties pārtraukt darbu, jābrīdina citi tuvumā esošo nodarbinātie un izglītojamie, un par notikušo jāinformē tiešais darba vadītājs un telpu apsaimniekotājas katedras laboratoriju vadītājs.
- 5.2. Ugunsgrēka gadījumā, vai pamanot atklātu liesmu un telpu piedūmojumu:
  - 5.2.1. paziņot par ugunsgrēku Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) pa tālr.112;
  - 5.2.2. ja nav nostrādājusi automātiskā ugunsdrošības signalizācija (AUS), tad to iedarbina manuāli, nospiežot signalizācijas trauksmes pogu;
  - 5.2.3. uzsākt nodarbināto un izglītojamo evakuāciju pa tuvāko evakuācijas ceļu, vadoties pēc evakuācijas ceļu zīmēm un izgaismotām izejas norādes zīmēm, un iespēju robežās pārliecināties, vai visi cilvēki ir pametuši telpas;
  - 5.2.4. iespēju robežās veikt pasākumus ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai izmantojot ēkā izvietotos ugunsdzēsības līdzekļus un inventāru;
  - 5.2.5. sagaidīt VUGD apakšvienības ierašanos un līdz ar ugunsdzēsēju apakšvienības ierašanos jāpakļaujas ugunsdzēsības dienesta vecākajam virsniekam.
- 5.3. Nelaimes gadījumā cietušajam nekavējoties sniegt pirmo palīdzību un izsaukt Neatliekamo medicīnisko palīdzību, tālr. 113. vai 112.
- 5.4. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā atslēgt strāvas avotu, cietušo atbrīvot no strāvas iedarbības, sniegt pirmo palīdzību un izsaukt Neatliekamo medicīnisko palīdzību, tālr. 113.
- 5.5. Avārijas vai nelaimes gadījuma notikuma vietu saglabāt neskartu. To izmainīt drīkst tikai gadījumā, ja tas saistīts ar palīdzības sniegšanu vai traucēta operatīvā transporta kustību.

IZSTRĀDĀJA:

ITF Dekāna vietnieks

A.Paura

2020. gada 14. augusts

SASKAŅOTS:

DSK lab.vad. / K.Notrums /

MK lab.vad. _____ / _____ /

FK lab.vad. / J. Rumba /

VSK lietv.spec. / V. Balss /